

Éva

Négylábú GYÓGYÍTÓK

2013.02.21 - 32,33,34. oldal - [5159564]

(2013/3)

Rég bizonyított tény, hogy az állatok közelsége pozitív hatással van ránk. Hiszen élők, melegek és puhák, jó hozzájuk bújni, nem ítékeznek fölöttünk, nem beszélnek vissza, megbíznak bennünk, ráébredtetnek, hogy szükség van ránk. Ezek a tulajdonságok pedig képessé teszik őket a gyógyításra.

Döme, Goldy, Army, Zsombor és Zsömi. Öt név, amelyeknek hallatán Debrecenben és környékén sok kisgyermek arcán felragyog a mosoly. Öt név, amely mögött öt "csodakutya" bújik meg, akik speciális kiképzésen estek át azért, hogy súlyosan vagy halmozottan sérült, tanulásban és értelmileg akadályozott, valamint autizmus spektrumzavarral élő gyermekeken segítsenek. "Aki kutyával él együtt, tudja, hogy mindegyikben rejlik valami, amit nem tudunk megfogalmazni - a személyisége, az önzetlensége, a bizalma, szeretete" - mondja Fábiánné Mile Aliz gyógypedagógus, a Csodakutya Alapítvány megálmodója és kuratóriumi elnöke. Aliz pár éve még átment az utca túlsó oldalára, ha szembejött vele egy kutya, ma viszont már két golden retrieverrel és egy fekete-fehér border collie-val osztja meg az otthonát. És hisz az állatterápia jótékony hatásában.

KUTYA, RECEPT NÉLKÜL

A kutya évmilliók óta hűséges társa az embernek. Házasítása az időszámításunk előtti 14. évezredre tehető, volt tehát alkalmunk minden más állatnál jobban alkalmazkodni hozzá. S bár jelenléte jótékony hatása soha nem volt kérdéses, mégis egy véletlennek köszönhető, hogy ma már terápiás céllal alkalmazzák.

Történt ugyanis még az 1960-as években, hogy dr. Boris Levinson amerikai pszichológus nem tudta hova tenni a kutyáját, ezért magával vitte a rendelőjébe. Éppen egy viselkedési, beilleszkedési zavarokkal küzdő kis/út kezelte, akivel már több hónapja sikertelenül próbált kommunikálni. A kutya láttán az addig teljesen passzív fiú felélénkült, simogatni kezdte az állatot, beszélt hozzá, aztán szépen lassan a doktornak is megnyílt. A pszichológus ezután speciálisan kiképzett kutyákat vont be a pszichoterápiás foglalkozásokba. Ahogy teltek az évek, számos vizsgálat igazolta, hogy ez a terápia hatékonyan segíti a betegek lelki és testi felépülését, így ma már egyre több területen használnak állatokat erre a célra. Leggyakrabban kutyákat, de bármilyen más szelíd emlősállatot is: lovat, macskát vagy akár delfint. Fábiánné Mile Aliz szintén tapasztalt már hasonló gyógyulást. "Volt, hogy az óvodában autista kis/ú szólalt meg életében először az alapítvány kutyájának, Dömének. Volt, hogy a súlyosan sérült kisgyerek kiszállt a kerekesszékből és sétálni indult a kutyával. De csodálatos érzés az is, amikor megismernek bennünket az utcán, nevükön szólítják a kutyáinkat, vagy amikor történetek születnek róluk,

amelyeket visszahallunk a buszon."

GYÓGYULNI UGATÁSRA

Döme, Goldy, Army, Zsombor és Zsömi, azaz a terápiás kutyusok a fejlesztés minden területén eredményesen alkalmazhatóak bármilyen típusú és fokú sérülésnél. A Csodakutya Alapítvány párosai - tíz

kutya és felvezetőik, valamint több mint húsz önkéntes - óvodás- és iskoláskorú gyermekek, illetve súlyosan, halmozottan sérült / atal felnőttek gyógyulásában segítenek. "A terápiák heti rendszerességgel zajlanak, órarend szerint. Az adott csoportba / x időpontban érkezik a már megszokott, megismert páros, a terápiás kutya és felvezetője. A terápián a gyógypedagógus határozza meg a fejlesztési célt és a feladatokat, a kutyas páros bekapcsolódik a folyamatba, és nagyban hozzájárul az eredményhez" - magyarázza egy-egy foglalkozás menetét az alapítvány elnök asszonya. A pozitív fogadtatás természetesen nem marad el, bár a fejlődés nagymértékben függ a terápián részt vevő sérülésének típusától és fokától. "Van, hogy pár hét alatt szemmel látható, komoly hatást érnek el a terápiás kutyusok, de van, hogy hónapokig is eltart, amíg egy súlyosan, halmozottan sérült gyermeknél pozitív változás következik be."

A LOVAK ÉRZÉKEI

A kutya szociális intelligenciája, kiváló kommunikációs képessége miatt kiemelt helyet foglal el az állatterápiában, de fontos szerepet tölt be egy másik négylábú állat, a ló is. "A lovasterápia gyűjtőfogalom, magába foglalja az összes lóháton, ló körül, lóval történő tevékenységet, amit mi a rehabilitáció, a fejlesztés érdekében végzünk" - fogalmazott Bozori Gabriella, a Magyar Lovasterápia Szövetség ügyvezető alelnöke. A lovaglást mint eredményes terápiás formát Agnes Huntnak köszönhetően ismerték el az előző századfordulón. Ő alapította az első ortopéd kórházat Oswestryben - itt tették meg a kezdeti lépéseket a lovasterápia gyakorlati alkalmazása felé. Miss Olive Sands az első világháború alatt szintén a lovak mozgásmechanizmusára alapozva kezelte a Franciaországban megsérült katonákat - ebből alakult ki a hippoterápia, amely tulajdonképpen "orvosi indikáció alapján történő neuro/ ziológiai gyógytornakezelést" jelent. A hippoterápiát leginkább az különbözteti meg a lovasterápia másik két ágától - a gyógypedagógiai lovaglástól és a lóasszisztált pszichoterápiától -, hogy sajátos lóvezetési módot használnak benne: hátulról, hosszúszáron vezetik a lovat. "Ebben a szakágban az az érdekes, hogy nincsenek speciális gyakorlatok: ilyenkor a lovas a ló hátán szinte passzívan ül. Megvizsgálták ugyanis, hogy mi jellemzi a ló lépésben történő mozgását és az emberi járást. Az eredmény - habár a lónak négy lába van, az embernek kettő - sok hasonlóságot mutat. Ugyanazok a háromdimenziós mozgásimpulzusok jelennek meg mindkét félnél. A ló mozgása által közvetített mozgásimpulzusok a lovas csípőjén, gerincoszlopán keresztül eljutnak a központi idegrendszerbe és stimulálják" - magyarázza Bozori Gabriella, aki szerint fontos megjegyezni, hogy a terápiát kizárólag gyógytornász alapvégzettségű lovasterapeuták végezik, akik a különböző korú és sérülésű pácienseknek egyéni kezelési tervet dolgoznak ki. "Járnak hozzánk mozgássérültek, látássérültek, tanulásban és értelmileg akadályozottak, autizmussal élők. Mi mindig a gyerekek életkorához és problémáihoz állítjuk össze a fejlesztés anyagát azután, hogy a terapeuta megismerte az orvosi vizsgálatok eredményeit, hosszasan elbeszélgetett a szülőkkel és a gyerekekkel." Gabriella - akárcsak Aliz - már tapasztalta az állatterápia üdvös hatásait. "Volt olyan lovasunk, aki amikor hozzánk jött, nem tudott önállóan járni, különböző segédeszközöket kellett alkalmazni ahhoz, hogy eljusson egyik helyről a másikra. A hippoterápiás kezelése hatására megtanult önállóan járni - természetesen nem olyan harmonikusan, mint egy ép ember, akinek soha nem volt semmilyen sérülése -, majd a terápiás folyamatok befejezése után a lovas parasportban is szép sikereket ért el." Gabriella szerint azonban a lovasterápiától sem szabad csodát várni. "Ez a kiegészítő terápiás eljárás rendkívül hatékony - valószínűleg nem dolgoznék ezen a területen, ha nem volnék biztos benne. De nem mindenkinél válik be. Ezért kizárólag orvosi javaslatra lehet hozzánk jönni, hiszen több olyan probléma és kontraindikáció is van, amelyek esetén nem szabad lovagolni."

MEGVALÓSULT ÁLMOK

Bozori Gabriella és Fábiánné Mile Aliz ma már egy-egy jól működő program és alapítvány élén állnak, a sikerhez vezető utat azonban saját maguknak kellett kitaposniuk. A lovasterápia intézményesített formája csak 1997-ben valósulhatott meg Magyarországon, hála a Nemzetközi **Gyermekmentő Szolgáltatnak** és angol szakembereknek. "Nem volt olyan helyszín, ahol képzett szakemberek képzett terápiás lovakkal dolgoztak volna" - idézi fel Gabriella, aki maga is résztvevője volt a Hortobágyon tartott első tanfolyamnak, s a képzés utáni lelkesedésben társaival együtt létrehozta a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítványt. A Csodakutyák pedig 2009-től járják az iskolákat, óvodákat. "Gyógypedagógiai intézményben dolgoztam, értelmileg akadályozott gyermekekkel foglalkoztam. Sokéves tapasztalatom volt a sérült gyermekek fejlesztésében, ám éreztem, hogy valami hiányzik - meséli Aliz. - Valami vagy inkább valaki, aki úgy motivál, mint senki más. Ekkor jött a gondolat, hogy segítő kutyákkal, intézményes keretek között jobban fejlődhetnének a gyermekek. Idén támogatóink jóvoltából összesen több mint 200 sérült kisgyereknek és fiatal felnőttnek tudjuk nyújtani a speciális állatasszisztált terápiás fejlesztést. Hat intézménnyel kötöttünk együttműködési megállapodást, Debrecenben és környékén rendszeresen látogatják őket a Csodakutyák."

*KÁNYA GYÖNGYVÉR ÍRÁSA

==***==